

Kryzys migracyjny wywołany wojną w Sudanie

14 kwietnia 2025

Artykuł powstał w oparciu o zweryfikowane źródła (w tym dane z raportów organizacji międzynarodowych, takich jak UNHCR, IOM, WHO, oraz innych wiarygodnych źródeł opublikowanych w 2024 i 2025 roku). Wykorzystane zostały informacje uzyskane podczas wywiadów przeprowadzonych z uciekinierami z Sudanu przebywającymi w Etiopii.

Wojna domowa w Sudanie, która rozpoczęła się w kwietniu 2023 roku między Sudańskimi Siłami Zbrojnymi (SAF) a Siłami Szybkiego Wsparcia (RSF), doprowadziła do jednego z najpoważniejszych kryzysów humanitarnych i migracyjnych na świecie. Konflikt zmusił ponad 12,9 miliona ludzi do wewnętrznego przesiedlenia w Sudanie. Kolejne 3,8 miliona uciekło do krajów sąsiednich, takich jak Czad, Egipt, Sudan Południowy i Libia [1]. Skutki tej wojny wykraczają poza granice Sudanie, wpływając na stabilność regionalną i budząc obawy o potencjalną eskalację migracji w kierunku Europy, w tym przez szlak białoruski [2]. Niniejszy esej omawia odpowiedzialność stron konfliktu za zbrodnie wojenne, skutki regionalne migracji oraz możliwe implikacje dla Europy.

Konflikt w Sudanie charakteryzuje się poważnymi naruszeniami praw człowieka. Siły RSF, wywodzące się z milicji Dżandżawid, są oskarżane o kampanie etnicznych czystek w Darfurze, w tym masakry i gwałty, szczególnie wobec grupy Masalit. Przykładem jest atak na El Fasher, gdzie RSF splądrowało szpital, co wywołało obawy o ludobójstwo [3]. SAF z kolei odpowiada za ataki lotnicze i ostrzały artyleryjskie na obszary cywilne, takie jak Chartum i Omdurman, powodując znaczne straty wśród ludności [4]. Obie strony są również oskarżane o utrudnianie dostępu do pomocy humanitarnej, co pogłębia kryzys żywnościowy i zdrowotny, w tym epidemie cholery i odry w obozach dla

przesiedleńców [5]. Dodatkowe raporty wskazują na przypadki celowych ataków na personel humanitarny, co jeszcze bardziej ogranicza pomoc w regionach takich jak Darfur i Al-Dżazira [6].

Najwięcej uchodźców znalazło schronienie w Egipcie (około 1,5 miliona), Czadzie (ponad 600 000) i Sudanie Południowym (ponad 1 milion, w tym wielu powracających obywateli) [7]. Kraje te, zmagające się z własnymi problemami gospodarczymi i niestabilnością, borykają się z trudnościami w zapewnieniu odpowiedniej pomocy. W Czadzie i Sudanie Południowym kobiety i dzieci są szczególnie narażone na przemoc, niedożywienie i brak dostępu do opieki zdrowotnej, co dodatkowo komplikuje sytuację humanitarną [5]. W 2025 roku prognozuje się dalszy wzrost liczby uchodźców, zwłaszcza z powodu pogarszającej się sytuacji żywnościowej i braku funduszy na pomoc [8].

Na razie wojna w Sudanie nie wywołała masowej migracji do Europy przez szlak białoruski, ale istnieje ryzyko eskalacji w przypadku przedłużającego się konfliktu [2]. Libia, jako kraj tranzytowy, odgrywa kluczową rolę – wielu migrantów z Sudanu próbuje tam przedostać się przez Morze Śródziemne [9]. Sieci przemytników ludzi, wzmocnione chaosem wojennym, mogą w przyszłości skierować uchodźców na inne trasy, w tym przez Białoruś, co było wykorzystywane jako narzędzie polityczne w latach 2021–2022 [10]. Brak stabilizacji w regionie i niedofinansowanie pomocy humanitarnej (tylko 52% zadeklarowanej pomocy w 2025 roku) zwiększają ryzyko dalszych ruchów migracyjnych [11].

Wojna w Sudanie stanowi tragedię humanitarną o ogromnej skali, zagrażającą stabilności regionu. Miliony przesiedleńców napływają do krajów ościennych, które same borykają się z trudnościami. Europa na razie nie odczuwa bezpośrednich skutków tej migracji, ale ryzyko eskalacji wymaga międzynarodowej uwagi. Kluczowe jest wsparcie dla krajów sąsiednich oraz monitorowanie nowych szlaków migracyjnych, aby zapobiec dalszemu pogorszeniu sytuacji [2].

Autorstwo: Mariusz Patey

Na podstawie: [IOM.int](https://iom.int), [Rescue.org](https://rescue.org), [News.UN.org](https://news.un.org) [\[1\]](#) [\[2\]](#), [data.UHCR.org](https://data.uhcr.org), WHO, [ACAPS.org](https://acaps.org)

Źródło polskie: [ABCNiepodleglosc.pl](https://abcniepodleglosc.pl)

Przypisy

[1] UNHCR, „Sudan Situation”, raport aktualizowany w 2025, dostępny online: <https://data.unhcr.org/en/situations/sudan> (dostęp: 10 kwietnia 2025).

[2] IOM, „Sudan and Neighbouring Countries Crisis Response Plan 2025”, grudzień 2024, s. 12–15.

[3] WHO, „Sudan conflict and refugee crisis, Multi-country External Situation Report #9”, marzec 2025, s. 8.

[4] UN News, „Sudan, »the most devastating humanitarian and displacement crisis in the world«”, luty 2025, dostępny online: <https://news.un.org/pl/story/2025/02/1145677> (dostęp: 10 kwietnia 2025).

[5] Tamże, s. 10–11.

[6] IRC, „Sudan Crisis Explained”, kwiecień 2025, dostępny online: <https://www.rescue.org/article/sudan-crisis-explained>, dostęp: 10 kwietnia 2025.

[7] IOM, „Sudan Regional Refugee Response 2025 – At a Glance”, grudzień 2024, s. 3–4.

[8] ACAPS, „Explore Sudan’s conflict, displacement & humanitarian needs”, maj 2025, dostępny online: <https://www.acaps.org/country/sudan>, dostęp: 10 kwietnia 2025.

[9] UNHCR, Sudan Situation, raport aktualizowany w 2025, s. 25.

[10] UN News, „Belarus migrant crisis: A tool of hybrid warfare”, październik 2022, dostępny online:

<https://news.un.org/pl/story/2022/10/1128902>, dostęp: 10 kwietnia 2025.

[11] IOM, „Displacement in Sudan Crosses 11 Million as Devastating Crisis Reaches New Heights”, październik 2024, dostępny online: <https://www.iom.int/news/displacement-sudan-crosses-11-million-devastating-crisis-reaches-new-heights-iom-chief>, dostęp: 10 kwietnia 2025.